

N á v r h

Z Á K O N

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění zákona č. 126/2003 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 42/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb. a zákona č. .../2020 Sb., se mění takto:

1. V názvu zákona se slova „**Rejstříku trestů**“ nahrazují slovy „**evidenci trestů a evidenci přestupků**“.
2. § 1 a 2 znějí:

„§ 1

Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“) vede

- a) evidenci osob pravomocně odsouzených soudy v trestním řízení a evidenci jiných skutečností významných pro trestní řízení, o kterých tak stanoví tento nebo jiný zákon, (dále jen „evidence trestů“), a
- b) evidenci osob, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním přestupku, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis, a osob uvedených v § 4 odst. 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním jednání majícího znaky takového přestupku, (dále jen „evidence přestupků“).

§ 2

(1) Ministerstvo se při výkonu své působnosti podle tohoto zákona považuje pro účely přístupu do informačních systémů veřejné správy za orgán, který se spolupodílí na vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů.

(2) Pro účely vedení evidence trestů a vydávání opisu z evidence trestů (dále jen „opis“), výpisu z evidence trestů (dále jen „výpis“) a opisu z evidence přestupků je ministerstvo oprávněno ověřovat přesnost osobních údajů.

(3) Ministerstvo může při plnění svých úkolů v oblasti přípravy a realizace trestní politiky a správy justice využívat anonymizované údaje z evidence trestů a evidence přestupků, a to i prostřednictvím své výzkumné organizace.

(4) Ministerstvo může zpracovávat osobní údaje, pokud je to nezbytné pro výkon jeho působnosti podle tohoto zákona.“.

Poznámka pod čarou č. 1a se zrušuje.

3. V § 2a odst. 1 až 7, § 11b odst. 1, § 16b odst. 1, § 16c odst. 1 úvodní části ustanovení, § 16d odst. 1, § 16d odst. 2 větě první, § 16d odst. 3, § 16f odst. 1 větě první, § 16f odst. 2 a v § 16g odst. 1 se slova „Rejstřík trestů“ nahrazují slovem „Ministerstvo“.
4. V § 2a odst. 8 a 9, § 5 větě první, § 8 odst. 1, § 11 odst. 3, § 11a odst. 3, § 11aa odst. 1, § 13 odst. 2 a 3 a v § 16d odst. 3 se slova „Rejstříku trestů“ nahrazují slovem „ministerstvu“.
5. V § 2a odst. 10 se slova „Rejstřík trestů může“ nahrazují slovy „Ministerstvo může“ a slova „Rejstřík trestů neprodleně“ se nahrazují slovy „ministerstvo neprodleně“.
6. § 2b včetně nadpisu zní:

„§ 2b

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

Úkoly pověřence pro ochranu osobních údajů, které ministerstvo zpracovává pro výkon své působnosti podle tohoto zákona v oblasti předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech, vykonává pověřenec určený podle trestního řádu.“

7. V nadpisu části druhé, části druhé nadpisu hlavy I a v části druhé nadpisu hlavy II se slovo „**Rejstříku**“ zrušuje.
8. V § 2c úvodní části ustanovení, § 3 odst. 1, § 4 odst. 1 až 5, § 4a odst. 1 a 2, § 10 odst. 5, § 13 odst. 1 a 5, § 15 odst. 2, § 15a odst. 1 úvodní části ustanovení, § 16d odst. 1 a 2, § 16e odst. 2 a 3 a v § 16f odst. 3 se slovo „Rejstříku“ zrušuje.
9. V § 3 odst. 2 a v § 15a odst. 2 se slova „evidence Rejstříku trestů“ nahrazují slovy „evidence trestů“.
10. V § 3 odst. 2 se slova „předané Rejstříku trestů“ nahrazují slovy „o pravomocně odsouzených osobách předané“.
11. V § 4 odst. 2 a 3 a v § 4a odst. 3 se slova „Ministerstva spravedlnosti“ nahrazují slovem „ministerstva“.
12. V § 4 odst. 4, § 9, § 11a odst. 3, § 11aa odst. 1, § 15a odst. 1 závěrečné části ustanovení, § 15a odst. 3 a 5, § 16, § 16a odst. 2, § 16d odst. 2 větě druhé, § 16e odst. 1 až 3 a v § 16g odst. 2 až 4 se slova „Rejstřík trestů“ nahrazují slovem „ministerstvo“.

13. V § 4a odst. 2 se slova „Rejstřík trestů informován“ nahrazují slovy „ministerstvo informováno“.

14. V § 5 se věta poslední zrušuje.

15. V § 6 písm. c) se text „§ 2 odst. 1“ nahrazuje textem „§ 1 písm. a)“.

16. V § 10 odstavce 1 až 3 znějí:

„(1) Ministerstvo vydá na žádost opis

a) orgánu činnému v trestním řízení pro potřeby trestního řízení,

b) Kanceláři prezidenta republiky, týká-li se opis osoby, ohledně níž Kancelář prezidenta republiky provádí řízení o žádosti o milost anebo řízení o jmenování nebo podání návrhu na jmenování do funkce prezidentem republiky,

c) cizozemskému justičnímu orgánu, stanoví-li tak tento zákon nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána,

d) mezinárodnímu soudu, který splňuje alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 písm. a) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, a jeho orgánům, a

e) jinému orgánu nebo osobě, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.

(2) Ministerstvo může využít opis týkající se osoby, ohledně níž provádí řízení o

a) stížnosti pro porušení zákona,

b) uplatnění rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii, nebo

c) žádosti o milost.

(3) Ministerstvo může využít opis i

a) při provádění úkonů, ke kterým je příslušné podle zákona upravujícího mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,

b) jedná-li ve věcech týkajících se výkonu jeho působnosti podle tohoto zákona před soudem, nebo

c) zastupuje-li Českou republiku při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejích Protokolů týkajících se výkonu jeho působnosti podle tohoto zákona.“.

Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje.

17. V § 11 odst. 2 písm. c) a v § 11a odst. 4 se slova „Rejstříku trestů“ nahrazují slovem „ministerstva“.

18. V § 15a odst. 2 se slova „oznámit Rejstříku trestů“ nahrazují slovy „oznámit ministerstvu“.

19. V § 16b se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

20. V § 16c odst. 1 písm. a) se text „§ 2“ nahrazuje textem „§ 1 písm. a)“.

21. V § 16c odstavec 2 zní:

„(2) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) se poskytnou na písemnou žádost osobě, které se týkají, a soudu, dokumenty uvedené v odstavci 1 písm. b) se poskytnou na písemnou žádost osobě, které se týkají, soudu a orgánu činnému v trestním řízení. Jinému orgánu se tyto údaje poskytnou, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis. Ministerstvo může údaje a dokumenty podle věty první využívat pro výkon své působnosti.“.

22. V § 16c odst. 3 a v § 16k odst. 3 se slova „na čí žádost se tak stalo“ nahrazují slovy „komu byly údaje poskytnuty“.

23. V § 16f odst. 1 se věta poslední zrušuje.

24. V § 16f odst. 2 se slova „na žádost Ministerstva spravedlnosti nebo orgánu činného v trestním řízení anebo, je-li to zapotřebí, i pro vedení evidence Rejstříku trestů“ nahrazují slovy „, je-li to zapotřebí pro výkon jeho působnosti podle tohoto nebo jiného zákona nebo na žádost orgánu činného v trestním řízení“.

25. V § 16h se slova „Rejstříkem trestů“ nahrazují slovy „ministerstvem“.

26. V § 16i se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Součástí evidence přestupků nejsou údaje o pravomocných rozhodnutích o jednáních majících znaky přestupku, kterých se dopustil příslušník zpravodajských služeb České republiky, nebo příslušník Policie České republiky vybraný v zájmu plnění závažných úkolů Policie České republiky ministrem vnitra.“.

27. V § 16j se vkládá nový odstavec 1, který zní:

„(1) Ministerstvo může využít opis z evidence přestupků

a) pro účely řízení o stížnosti pro porušení zákona a o žádosti o milost,

b) pro provádění úkonů, ke kterým je příslušné podle zákona upravujícího mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, nebo

c) jedná-li ve věcech týkajících se výkonu jeho působnosti podle tohoto zákona před soudem, nebo zastupuje-li Českou republiku při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejích Protokolů týkajících se výkonu jeho působnosti podle tohoto zákona.“.

Dosavadní odstavce 1 až 7 se označují jako odstavce 2 až 8.

28. V § 16j odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „Rejstřík trestů“ nahrazují slovem „Ministerstvo“.
29. V § 16j odst. 2 se písmeno f) zrušuje.
Dosavadní písmeno g) se označuje jako písmeno f).
30. V § 16j odst. 3, 4 a 7 se slova „Rejstřík trestů“ nahrazují slovem „ministerstvo“.
31. V § 16k odst. 2 se slova „soudu a Ministerstvu spravedlnosti pro účely rozhodování o nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem“ nahrazují slovy „a soudu“.
32. V 16k se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Ministerstvo může údaje podle věty první využívat pro účely rozhodování o nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.“.
33. V § 17a se slovo „spravedlnosti“ zrušuje a číslo „2“ se nahrazuje číslem „3“.
34. Za § 17a se vkládá nový § 17b, který zní:

„§ 17b

Při využívání opisu a výpisu a opisu z evidence přestupků ministerstvem se ustanovení o žádostech o opis nebo výpis anebo opis z evidence přestupků a jejich evidenci použijí obdobně.“.

Čl. II

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Rejstřík trestů se zrušuje.
2. Pokud jiné právní předpisy mluví o Rejstříku trestů, opisu z evidence Rejstříku trestů nebo o výpisu z evidence Rejstříku trestů, rozumí se tím podle povahy věci Ministerstvo spravedlnosti, opis z evidence trestů nebo výpis z evidence trestů.
3. Dosavadní zaměstnanec zařazený k výkonu práce v Rejstříku trestů, který nevykonává činnost, kterou zahrnuje státní služba podle zákona o státní službě, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona považuje za zaměstnance České republiky zařazeného k výkonu práce v Ministerstvu spravedlnosti.
4. Dosavadní zaměstnanec zařazený k výkonu práce v Rejstříku trestů, který vykonává činnost, kterou zahrnuje státní služba podle zákona o státní službě, a je v pracovním poměru na dobu neurčitou, má nárok být na základě systemizace přijat do služebního poměru na dobu neurčitou, jestliže
 - a) splňuje předpoklady uvedené v § 25 odst. 1 zákona o státní službě, ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona,

- b) má podle systemizace vykonávat činnosti podle § 5 zákona o státní službě, ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona,
 - c) požádá o přijetí do služebního poměru ministerstvo písemně do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a
 - d) vykonával v den podání žádosti v uplynulých 5 letech v Rejstříku trestů činnosti podle § 5 zákona o státní službě ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nebo činnosti obdobné nejméně po dobu 1 roku.
5. Práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů zaměstnanců České republiky zařazených k výkonu práce v Rejstříku trestů, jejichž pracovní poměr skončil přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, vypořádá Ministerstvo spravedlnosti.
6. Příslušnost hospodařit s majetkem České republiky, s nímž byl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona příslušný hospodařit Rejstřík trestů, jakož i výkon práv a závazků České republiky, který do dne nabytí účinnosti tohoto zákona zajišťoval Rejstřík trestů, přecházejí na Ministerstvo spravedlnosti.
7. Závazky a pohledávky státu, jakož i práva a povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů, které souvisejí s Rejstříkem trestů, plní a vykonává ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona Ministerstvo spravedlnosti.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Evidenci Rejstříku trestů a evidenci přestupků vede Rejstřík trestů, který zákon označuje za organizační složku státu a účetní jednotku podřízenou Ministerstvu spravedlnosti.

Součástí evidence Rejstříku trestů jsou dvě evidence, a to

- a) evidence fyzických a právnických osob pravomocně odsouzených soudy v trestním řízení zahrnující i evidenci jiných významných skutečností pro trestní řízení, o kterých tak stanoví zákon o Rejstříku trestů nebo jiný zákon, a
- b) evidence přestupků, tj. evidence fyzických a právnických osob, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním přestupku, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis, a osob uvedených v § 4 odst. 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním jednání majícího znaky takového přestupku.

Rejstřík trestů jako rozpočtová organizace byl zřízen zákonem č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů. Tento zákon svěřil vedení evidence trestních odsouzení novému samostatnému subjektu; ta dříve byla vedena v rámci státního zastupitelství (vládní nařízení č. 198/1922 Sb., o evidenci soudních provinilců a sbírání dat pro účely kriminální statistiky) či následně prokuratury (počínaje nařízením ministra spravedlnosti č. 117/1950 Sb., o rejstříku trestů) s výjimkou období od 1. 9. 1957 do 6. 11. 1958, kdy byla tato evidence vedena Ministerstvem spravedlnosti, a pokud jde o československé státní občany narozené na Slovensku, pověřenectvem spravedlnosti. Na rozdíl od předcházejících velice stručných úprav nižší právní síly byla vůbec poprvé evidence trestů předmětem právní úpravy na úrovni zákona, který upravil po věcné i formální stránce celou dotčenou problematiku komplexním způsobem. V době přijetí tohoto zákona představovalo vedení evidence odsouzení rozsáhlou listinnou agendu, která byla zabezpečována Rejstříkem trestů s několika územními pobočkami – zřízení úřadu, který se bude věnovat výlučně správě této evidence, tak bylo ve své době odůvodnitelné. S ohledem na elektronizaci celé agendy je toto ale již překonáno; evidence trestů a evidence vybraných přestupků tak představují zřejmě jediné evidence, které jsou spravovány samostatnou organizační složkou státu, která se věnuje výlučně vedení evidencí.

Plánovaná implementace Rejstříku trestů do struktury Ministerstva spravedlnosti vychází z požadavku na racionalizaci státní správy; věcná agenda Rejstříku trestů bude zachována v rámci organizační struktury Ministerstva spravedlnosti, přičemž dojde i k dílčím personálním úsporám, neboť některé činnosti, které nyní Rejstřík trestů zabezpečuje sám svými zaměstnanci, bude zajišťovat v rámci stávajících kapacit Ministerstvo spravedlnosti.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva

Navrhovaná změna subjektu, který vede evidenci trestů a evidenci přestupků, je v souladu s předpisy tvořícími ústavní pořádek. Návrh zákona respektuje zásadu, podle níž lze státní moc uskutečňovat pouze na podkladě zákona a v jeho mezích.

Předpisy Evropské unie se otázky, kdo vede evidenci informací o deliktní minulosti osob, netýkají. Dané problematiky se pouze okrajově dotýká jednak

- a) rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy [podle jeho čl. 2 písm. c) se „rejstříkem trestů“ rozumí vnitrostátní rejstřík nebo rejstříky, do nichž se podle vnitrostátního práva zaznamenávají odsouzení; podle čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí pak členský stát určí ústřední orgán pro účely tohoto rámcového rozhodnutí – po přijetí tohoto návrhu zákona tak bude muset dojít ke změně určení tohoto ústředního orgánu a bude třeba tuto změnu oznámit generálnímu sekretariátu Rady a Komisi; generální sekretariát Rady následně oznámí tyto informace ostatním členským státům Evropské unie a Eurojustu], a jednak
- b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/816 ze dne 17. dubna 2019, kterým se zřizuje centralizovaný systém pro identifikaci členských států, jež mají informace o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti (ECRIS-TCN), na doplnění Evropského informačního systému rejstříků trestů, a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, které vymezuje pojem „rejstřík trestů“ shodně jako uvedené rámcové rozhodnutí a které rovněž nechává na jednotlivých členských státech, aby určily svůj ústřední orgán oprávněný vkládat, opravovat, vymazávat, prohlížet či vyhledávat údaje, jakož i veškeré změny, k nimž v tomto ohledu dojde (čl. 34 odst. 1 uvedeného nařízení).

Navržená právní úprava je v souladu s Listinou základních práv Evropské unie i obecnými právními zásadami Evropské unie, rovněž tak jako s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv. Žádná relevantní judikatura Soudního dvoru Evropské unie či Evropského soudu pro lidská práva se na tuto oblast nevztahuje.

Navrhovaná právní úprava se teoreticky dotýká smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o výměně údajů z informačních fondů obsažených v rejstříku trestů, jež byla vyhlášena pod č. 136/1995 Sb. Tato smlouva nebyla vypovězena, její platnost je tak automaticky prodlužována¹ a uvedená smlouva je tedy formálně stále platná. Svým čl. 3 jde nad rámec rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV a lze ji proto aplikovat i vedle rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV (podle článku 11 uvedeného rámcového rozhodnutí není dotčeno používání příznivějších ustanovení dvoustranných nebo vícestranných dohod mezi členskými státy). V praxi nicméně tato smlouva již využívána není a je uvedeným rámcovým rozhodnutím překonána. To nic ale nemění na to, že informace předané dříve na jejím základě budou i nadále obsahem evidence trestů.

¹

Článek 9

Tato smlouva se uzavírá na dobu pěti let a její platnost se automaticky prodlužuje vždy o další rok, pokud ji jedna ze smluvních stran písemně nevypoví nejpozději šest měsíců před uplynutím doby její platnosti.

3. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Již v roce 2019 došlo k výrazné redukci počtu pracovníků Rejstříku trestů, kdy z původních 50 zaměstnanců byl pro rok 2020 snížen počet zaměstnanců Rejstříku trestů o 14 míst. Současný stav systemizovaných míst v rámci Rejstříku trestů je tedy 36 zaměstnanců, kteří zajišťují jednak vlastní činnost Rejstříku trestů, jednak jeho provoz. Dalších úspor lze docílit již jen převodem agendy Rejstříku trestů na Ministerstvo spravedlnosti, které může v rámci svých stávajících kapacit některé administrativní činnosti zajistit samo (jde např. o činnost hlavní účetní apod.). Lze odhadovat, že takto dojde k úspoře 5 pracovních míst. Ministerstvo spravedlnosti rovněž může zajistit činnost styčného zaměstnance v oblasti krizového řízení, kterým dnes Rejstřík trestů nedisponuje (na základě usnesení vlády č. 42 ze dne 13. ledna 2020 se přitom stal Rejstřík trestů, jako provozovatel prvku kritické infrastruktury – informačního systému rejstříku trestů, subjektem kritické infrastruktury; v této souvislosti a v souladu s ustanovením § 29c zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, musí být jmenován styčný zaměstnanec v oblasti krizového řízení, který musí splňovat kvalifikační kritéria stanovená zákonem o krizovém řízení).

Při současném průměrném platu jednoho zaměstnance Rejstříku trestů (33 260 Kč) lze tak roční úspory státního rozpočtu na platy včetně pojistného a FKSP, odhlédneme-li od dnes neobsazeného místa styčného zaměstnance v oblasti krizového řízení, odhadnout na cca 2,7 mil. Kč.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady do jiných veřejných rozpočtů. Nemá ani žádné sociální dopady nebo dopady na specifické skupiny obyvatel (rozsah a způsob poskytování informací o deliktní minulosti zůstává přes změnu správce evidence shodné), rovněž tak ani na podnikatelské prostředí. Navrhovaná právní úprava nemá vliv na životní prostředí.

4. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navržená právní úprava nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky.

Navržená právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru). Lze proto konstatovat, že navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

5. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Předložený návrh stávající úpravu ochrany soukromí a osobních údajů ve vztahu k vedení evidencí dnes spravovaných Rejstříkem trestů nikterak nemění, dopady na ochranu soukromí a osobních údajů se proto nepředpokládají. Ministerstvo spravedlnosti bude postupovat při vedení evidence trestů a evidence přestupků a poskytování výstupů z těchto evidencí podle dosavadních pravidel nakládání s osobními údaji. Navrhovanou změnou nedochází ani

k rozšíření možností pro Ministerstvo spravedlnosti využívat pro výkon svojí dnešní agendy informace obsažené v evidenci trestů nebo evidenci přestupků, tyto údaje bude moci využívat v témže rozsahu, jaký je stanoven v dosavadní právní úpravě.

Činnost pověřence pro ochranu osobních údajů bude vykonávat pověřenec pro ochranu osobních údajů určený podle trestního řádu. Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

6. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava s sebou nepřináší zvýšení korupčních rizik.

7. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

Zvláštní část

K čl. I bodu 1 (změna názvu zákona)

Navrhovanou právní úpravou dochází k zániku Rejstříku trestů jako organizační složky státu; jeho dosavadní agenda (vedení evidence trestních odsouzení včetně skutečností významných pro trestní řízení a vedení evidence přestupků, poskytování výstupů z těchto evidencí) však bude zachována a nadále ji bude vykonávat Ministerstvo spravedlnosti.

Zákon tak nadále bude upravovat problematiku evidence trestů a evidence přestupků, tj. otázky týkající se těchto centrálních evidencí, jejich vedení a využití, nikoli problematiku Rejstříku trestů jako instituce. Stávající název zákona by již zcela neodpovídal novému právnímu stavu a je proto zapotřebí jej změnit.

K čl. I bodům 2 a 26 (§ 1, § 2 a § 16i odst. 1) a k čl. II bodu 1

Rejstřík trestů dnes vede

- a) evidenci osob pravomocně odsouzených soudy v trestním řízení a dále evidenci jiných významných skutečností pro trestní řízení, pokud tak stanoví zákon o Rejstříku trestů nebo jiný zákon (§ 2 odst. 1) a
- b) evidenci osob, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním přestupku, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis, a osob uvedených v § 4 odst. 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním jednání majícího znaky takového přestupku (§ 2 odst. 2).

Otázky týkající se evidence uvedené pod písmenem a) jsou upraveny zejména v části druhé zákona („evidence Rejstříku trestů“), otázky týkající se evidence uvedené pod písmenem b) pak v části třetí („evidence přestupků“).

V souladu s obecnou částí důvodové zprávy se vedení těchto evidencí svěruje Ministerstvu spravedlnosti a dochází k vypuštění ustanovení zřizujícího Rejstřík trestů jako jednu z organizačních složek státu (výslovně pak ke zrušení Rejstříku trestů dochází v čl. II bodě 1 přechodných a závěrečných ustanovení).

Změna subjektu vedoucího tyto evidence se musí projevit i v terminologii, kdy evidenci o trestní minulosti osob již nelze nazývat „evidence Rejstříku trestů“.

Pro hodnocení účinnosti opatření trestní politiky či jejich přípravu je nezbytné získat validní data. Zdrojem těchto dat je vedle statistik soudů a státních zastupitelství často evidence trestů, která umožňuje získat cenné informace nejen o recidivě pachatelů (což je ukazatel, který patří při hodnocení jednotlivých opatření trestního systému k nejvyužívanějším), ale i další informace, které lze využít pro analýzy vlivu různých rizikových faktorů (např. pohlaví odsouzeného, jeho věk, kriminální minulost aj.). Analýza dat z evidence trestů, ale i z evidence přestupků přispěje jak k objasnění stupně zamořenosti naší společnosti kriminalitou či přestupkovou delikvencí, která je často předpolím kriminality, tak k bližšímu poznání kriminální recidivy a k posouzení účinnosti trestní politiky, včetně účinnosti aplikovaných trestů. Kriminalita a efektivita různých opatření na její omezování jsou natolik zásadním tématem trestní a sankční politiky, že je nutno potřebná data sledovat dlouhodobě a systematicky. Výslovně se proto stanovuje, že Ministerstvo spravedlnosti může při plnění svých úkolů v oblasti přípravy a realizace trestní politiky a správy justice využívat anonymizované údaje z evidence trestů a evidence přestupků, a to i prostřednictvím své výzkumné organizace, tj. prostřednictvím Institutu pro kriminologii a sociální prevenci.

V ostatním zůstává obsah současné úpravy zachován, pouze dochází ke změně v systematickém zakotvení ustanovení o tom, že součástí evidence přestupků nejsou údaje o pravomocných rozhodnutích o jednáních majících znaky přestupku, kterých se dopustil příslušník zpravodajských služeb České republiky, nebo příslušník Policie České republiky vybraný v zájmu plnění závažných úkolů Policie České republiky ministrem vnitra, což bude nově upraveno v rámci vymezení obsahu evidence přestupků v § 16i odst. 1, a k vypuštění ustanovení bez normativního významu (deklarace účelu využívání údajů z evidence Rejstříku trestů a odkazu na zákon o archivnictví a spisové službě).

K čl. I bodům 3 až 5, 12, 13, 17, 18, 25, 28 a 30 [§ 2a, § 4 odst. 4, § 4a odst. 2, § 5 věta první, § 8 odst. 1, § 9, § 11 odst. 2 písm. c), § 11 odst. 3, § 11a odst. 3 a 4, § 11aa odst. 1, § 11b odst. 1, § 13 odst. 2 a 3, § 15a odst. 1 závěrečná část ustanovení, § 15 odst. 2, 3 a 5, § 16, § 16a odst. 2, § 16b odst. 1, § 16c odst. 1 úvodní část ustanovení, § 16d, § 16e odst. 1 až 3, § 16f odst. 1 věta první, § 16f odst. 2, § 16g odst. 1 až 4, § 16h, nový § 16j odst. 2 až 4 a 7]

Promítnutí změny subjektu vedoucího evidenci trestů a evidenci přestupků.

K čl. I bodu 6 (§ 2b)

Osobní údaje zpracovávané v souvislosti s vedením evidence trestů a evidence přestupků jsou osobní údaje, které jsou předmětem úpravy směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV. Činnost pověřence pro ochranu těchto osobních údajů, které bude Ministerstvo spravedlnosti zpracovávat, bude vykonávat zaměstnanec Ministerstva spravedlnosti, který pro něj agendu pověřence pro ochranu osobních údajů podle uvedené směrnice již vykonává, tj. pověřenec pro ochranu osobních údajů určený podle trestního řádu (§ 466c tr. řádu).

K čl. I bodům 7 až 9 (změna nadpisu části druhé, části druhé nadpisu hlavy I a II, § 2c úvodní část ustanovení, § 3 odst. 1 a 2, § 4 odst. 1 až 5, § 4a odst. 1 a 2, § 10 odst. 5, § 13 odst. 1 a 5, § 15 odst. 2, § 15a odst. 1 a 2, § 16d odst. 1 a 2, § 16e odst. 2 a 3 a § 16f odst. 3)

Reakce na zavedení legislativní zkratky „evidence trestů“ v § 1 písm. a).

K čl. I bodu 10 (§ 3 odst. 2)

Reakce na zrušení Rejstříku trestů; i nadále ale zůstávají údaje předané Rejstříku trestů na základě smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o výměně údajů z informačních fondů obsažených v rejstříku trestů (sdělení Ministerstva zahraničních věcí publikované pod č. 1361995 Sb.) součástí evidence trestů.

K čl. I bodům 11 a 33 (§ 4 odst. 2 a 3, § 4a odst. 3 a § 17a)

Reakce na zavedení legislativní zkratky „evidence trestů“ v úvodní části § 1; v § 17a se dále legislativně technicky reaguje na vložení nového odstavce do § 16j.

K čl. I bodům 14, 19 a 23 (§ 5, zrušení stávajícího § 16b odst. 2, § 16f odst. 1)

Vnitřní informační toky v rámci Ministerstva spravedlnosti budou upraveny v rámci interních předpisů ministerstva, není je zapotřebí upravovat v zákoně.

K čl. I bodům 15 a 20 [§ 6 písm. c) a § 16c odst. 1 písm. a)]

Legislativně technická změna navazující na novelizační bod 2 tohoto článku.

K čl. I bodům 16, 21, 22, 24, 27, 29, 31, 32 a 34 [10 odst. 1 až 3, § 16c odst. 2 a 3, § 16f odst. 2, nový § 16j odst. 1, § 16j odst. 2 písm. f), § 16k odst. 2 a 3 a § 17b]

Vzhledem ke skutečnosti, že napříště má evidenci trestů i evidenci přestupků vést Ministerstvo spravedlnosti, stanovuje se, v jakých případech může údaje z této evidence využívat. Rozsah využití údajů je přitom zcela totožný s dosavadním rozsahem, v jakém o poskytnutí informací může žádat, tj. po věcné stránce nedochází k žádné změně. Obdobné změny se týkají využívání informací z úschovny dokumentace.

Při využívání opisu a výpisu a opisu z evidence přestupků ministerstvem se ustanovení o žádostech o opis nebo výpis anebo opis z evidence přestupků a jejich evidenci použijí obdobně, je tedy zaručeno, že bude zřejmé, komu a kdy byly informace vydány a její byl jejich obsah.

K čl. II bodu 2

V rámci řady právních předpisů je dnes zejména v souvislosti s vymezením bezúhonnosti a jejím prokazováním odkazováno na Rejstřík trestů, jeho evidence nebo opisy a výpis z nich. S ohledem na požadavek právní jistoty se stanovuje výkladové pravidlo, že pokud jiné právní předpisy mluví o Rejstříku trestů, opisu z evidence Rejstříku trestů nebo o výpisu z evidence Rejstříku trestů, rozumí se tím podle povahy věci Ministerstvo spravedlnosti, opis z evidence trestů nebo výpis z evidence trestů. Obdobnou legislativní techniku použil např. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve svém § 783.

K čl. II bodům 3 až 5

V těchto přechodných ustanoveních se řeší důsledky zrušení Rejstříku trestů na trvání pracovního poměru zaměstnanců. Dosavadní zaměstnanci zařazení k výkonu práce v Rejstříku trestů, kteří i nadále budou vykonávat činnosti podléhající režimu zákoníku práce, se ode dne účinnosti tohoto zákona budou považovat za zaměstnance České republiky zařazené k výkonu práce v Ministerstvu spravedlnosti. Obdobně je zajištěna i kontinuita trvání zaměstnaneckého vztahu dosavadním zaměstnancům, kteří vykonávají činnosti, které budou na Ministerstvu spravedlnosti vykonávány ve služebním poměru, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona tuto činnost nebo činnosti obdobně vykonávali nejméně po dobu 1 roku.

K čl. II bodům 6 a 7

V těchto přechodných ustanoveních se stanovuje přechod příslušnosti hospodařit s majetkem České republiky, s nímž byl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona příslušný hospodařit Rejstřík trestů, jakož i výkon práv a závazků České republiky, který do dne nabytí účinnosti tohoto

zákona zajišťoval Rejstřík trestů, na Ministerstvo spravedlnosti, rovněž tak jako závazků a pohledávek státu a dalších práv a povinností vyplývajících z jiných právních předpisů, které souvisejí s Rejstříkem trestů.

K čl. III

Účinnost tohoto návrhu je zvolena tak, aby poskytovala dostatečný časový prostor pro implementaci Rejstříku trestů do struktury Ministerstva spravedlnosti.

V Praze, dne 30.04.2020

Jiří Strýček v.r.

Monika Červíčková v.r.

Stanislav Fridrich v.r.

Ivan Jáč v.r.

Tomáš Kohoutek v.r.

Tat'ána Malá v.r.

Kateřina Valachová v.r.

Petr Sadovský v.r.

Dominik Feri v.r.